

St.prp. nr. 21

(1988–89)

Om samtykke til ratifikasjon av en overenskomst mellom Kongeriket Norge og Folkerepublikken Bulgaria til unngåelse av dobbeltbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og formue, undertegnet i Sofia den 1. mars 1988

Tilråding fra Finans- og tolldepartementet av 4. november 1988, godkjent i statsråd samme dag.

1. INNLEDNING

Den 1. mars 1988 ble det i Sofia undertegnet en overenskomst til unngåelse av dobbeltbeskatning mellom Norge og Bulgaria. Samtykke til undertegning ble gitt ved kongelig resolusjon av 11. oktober 1985. Overenskomsten ble fra norsk side undertegnet av statssekretær Kari Gjestebø og fra bulgarsk side av viseutenriksminister Luben Gotzev.

Overenskomsten skal ratifiseres og den får virkning for de skatter som blir utskrevet i de kalenderår som følger etter det år da ratifikasjonsdokumentene blir utvekslet.

2. GENERELLE BEMERKNINGER

Etter anmodning fra bulgarske myndigheter ble det i 1982 innledet forhandlinger mellom Norge og Bulgaria om å inngå dobbeltbeskatningsavtale mellom de to land. Et utkast til avtale ble parafert i Oslo den 4. mars 1983. Utkastet er ved senere noteveksling endret på enkelte punkter. Forhandlingene ble fra norsk side ledet av tidligere ekspedisjonssjef Arne Scheel, Finansdepartementet.

Overenskomsten følger prinsippene i det mønster som er lagt til grunn i de avtaler som Norge i den senere tid har inngått med fremmede stater for å unngå dobbeltbeskatning. Overenskomsten inneholder imidlertid flere avvikelser fra det vanlige mønster. Dette skyldes delvis at flere artikler er slått sammen, og delvis at avtalen har fått en forenklet form. For øvrig vises til kommentarene til de enkelte artikler.

Overenskomsten er inngått på engelsk. I tilfelle tvil om fortolkningen av bestemmelsene i avtalen, skal man bygge på den engelske tekst og ikke på den norske oversettelsen.

Den engelske tekst med en oversettelse til norsk følger som vedlegg til proposisjonen.

3. BEMERKNINGER TIL DE ENKELTE ARTIKLER I OVERENSKOMSTEN

Artiklene 1 og 2 har bestemmelser om avtalens *saklige anvendelsesområder*. Avtalen gjelder personer som i skattemessig henseende anses bosatt i en av eller i begge de kontraherende stater, jfr. artikkel 1 punkt 1. I artikkel 1 er det også tatt inn bestemmelser om forståelsen av uttrykket «person bosatt i en kontraherende stat», og hvorledes det skal forholdes når en fysisk eller juridisk person etter intern lovgivning i de to stater anses for å være bosatt (hjemmehørende) både i Norge og i Bulgaria. Bestemmelsene bygger på prinsippene i OECD-mønsteret, men er sterkt forenklet. Artikkelen 2 inneholder en oversikt over hvilke skatter som er omfattet av overenskomsten.

Artikkel 3 inneholder *definisjoner* av en del ord og uttrykk som forekommer i avtalen. Det følger av artikkelens punkt 3 at avtalen ikke omfatter Svalbard, Jan Mayen og de norske biland.

Norges kontinentalsokkel er ikke inkludert i definisjonen av «Kongeriket Norge» hvilket er et uttrykk for at kontinentalsokkelen utenfor territorialgrensen ikke skal være omfattet av overenskomsten. Dette innebærer at Norge

Om samtykke til ratifikasjon av en overenskomst mellom Kongeriket Norge og Folkerepublikken Bulgaria til unngåelse av dobbeltbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og formue

kan utøve sin fulle beskatningrett på sokkelen uten hinder av avtalens bestemmelser.

Artikkel 4 gir regler om skattlegging av *fortjeneste ved forretningsvirksomhet* som en person bosatt i en kontraherende stat utøver i den annen kontraherende stat. Slik inntekt kan bare inntektsbeskattes i den sistnevnte stat hvis den utøves gjennom et forretningssted der. Uttrykket «forretningssted» er nytt og anvendes etter sterkt ønske av Bulgaria. Det tilsvarer i det vesentlige OECD-mønsterets definisjon av uttrykket «fast driftssted», jfr. artikkel 5.

Artikkel 5 inneholder definisjonen av uttrykket «forretningssted». Denne definisjonen er viktig fordi den danner rammen for skattlegging av fortjeneste ved forretningsvirksomhet i henhold til reglene i artikkel 4. Bestemmelsene svarer i det vesentlige til bestemmelsene i OECD-mønsteret, men fastsetter at en person bosatt i Norge skal anses for å ha forretningssted i Bulgaria dersom han deltar i en joint venture som er opprettet i henhold til bulgarsk lovgivning.

Artikkel 6 gir anvisning på beskatning av fortjeneste ved *internasjonal skipsfarts-, luftfarts- og landeveistransport*. Slik virksomhet skal i henhold til artikkelens punkt 1 bare kunne skattlegges i den kontraherende stat hvor den person som driver virksomheten er bosatt.

Artikkel 7 har bestemmelser om beskatning av *lønn og lignende godtgjørelse*. Dersom arbeider er utført i bostedsstaten, kan inntekten bare skattlegges i denne stat. Er arbeidet derimot utført i den annen stat, skal inntekten i prinsippet bare kunne skattlegges i denne stat. Fra denne regel gjelder imidlertid en rekke unntak. Det vises til punktene 2–5, hvorav særlig punktene 3 og 5 avviker fra OECD-mønsteret. Punkt 3 fastsetter at inntekt av lønnsarbeid utført i forbindelse med internasjonal trafikk bare skal kunne beskattes i mottagerens bostedsstat. Punkt 5 gjelder blant annet arbeid ved turistkontorer eller arbeid i anledning av presse-, radio- eller fjernsynsvirksomhet. I sistnevnte tilfelle tilfaller beskatningsretten bostedsstaten i de fire første år. Det forutsettes imidlertid at vedkommende person oppholder seg i landet utelukkende for å utføre de nevnte tjenester. Punkt 4 gjelder offentlige lønnsutbetalinger. Beskatningsretten er tillagt den stat som utreder slik godtgjørelse.

Artikkel 8 inneholder bestemmelser om beskatning av *dividender*. Slike inntekter kan skattlegges i kildestaten, men skatten skal ikke overstige 15 prosent av dividendenes bruttoløp. Dividender kan også skattlegges i bo-

stedsstaten. Artikkelen bygger i det vesentlige på prinsippene i OECD-mønsteret.

Artikkel 9 inneholder bestemmelser om skattlegging av *renter*. Slike inntekter skal etter bestemmelsen i punkt 1 bare kunne skattlegges i den stat hvor mottakeren av dem er bosatt. Denne regel gjelder ikke dersom den rentebærende fordring reelt er knyttet til næringsvirksomhet gjennom et forretningssted som rettighetshaveren har i den annen kontraherende stat, jfr. punkt 2. I motsetning til hva som er vanlig inneholder artikkelen ingen definisjon av «renter». Det er derfor den internrettslige forståelse i hvert av landene som må legges til grunn.

Artikkel 10 gir bestemmelser om skattlegging av *royalty*, som tilsvarer rentebestemmelsen i artikkel 9. Hovedregelen er således at royalty bare kan skattlegges i den stat hvor mottakeren av den er bosatt. Definisjonen av royalty bygger i prinsippet på OECD-mønsteret, dog således at inntekt fra visse tekniske tjenester også dekkes av begrepet, jfr. punkt 4.

Artikkel 11 gjelder beskatningen av inntekt ved utøvelse av *fritt yrke*. Bestemmelsen er bygget på prinsippet i OECD-mønsteret.

Artikkel 12 fastsetter at opptredende *kunstnere og idrettsutøvere* kan skattlegges i den stat hvor slik virksomhet utøves uansett reglene om lønnsarbeid og fritt yrke. Punkt 2 gjør unntak fra punkt 1 for det tilfelle at en opptreden er utført innenfor rammen av en kulturutveksling mellom de to stater.

Artikkel 13 har bestemmelser om skattlegging av *studenter og forretningslærlinger*. Bestemmelsene bygger i det vesentlige på prinsippene i OECD-mønsteret.

Artikkel 14 fastsetter at inntekt av *fast eiendom* bare kan skattlegges i den stat hvor eiendommen ligger, hvilket svarer til det vanlige mønster.

Artikkel 15 omhandler *formuesgevinst*. Etter punkt 1 kan gevinst som oppbebares ved avhendelse av fast eiendom, skattlegges i den stat hvor eiendommen ligger. I punkt 2 er det gitt særlige regler om skattleggelse av gevinst ved avhendelse av løsøre som utgjør driftsmidler knyttet til et forretningssted som en person bosatt i en kontraherende stat har i den annen kontraherende stat, og i punkt 3 regler for skattleggelse av gevinst ved avhendelse av skip, luftfartøy og kjøretøy for veitransport og løsøre knyttet til slik virksomhet. I sistnevnte tilfelle tilfaller beskatningsretten den stat som har retten til å skattlegge fortjenesten ved slik virksomhet, dvs. i den stat den som driver slik virksomhet er bosatt. Gevinst ved avhendelse av andre formuesgjenstander enn nevnt i punktene 1–3, kan bare skattlegges i avhenderens bostedsstat, jfr. punkt 4.

Om samtykke til ratifikasjon av en overenskomst mellom Kongeriket Norge og Folkerepublikken Bulgaria til unngåelse av dobbeltbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og formue

Artikkel 16 fastsetter at *pensjoner* og annen lignende betaling mottatt av en person bosatt i en kontraherende stat, bare skal kunne skattlegges i denne stat.

Artikkel 17 har bestemmelser om at *andre inntektsarter* som ikke er særskilt omhandlet i avtalen, tilfaller bostedsstaten til beskatning.

Artikkel 18 har bestemmelser om beskatning av *formue*. Artikkelen tilsvare i det vesentlige OECD-mønsteret.

Artikkel 19 gir regler om *fremgangsmåten til unngåelse av dobbeltbeskatning*. Det er i punkt 1 avtalt at både Norge og Bulgaria som utgangspunkt skal anvende fordelingsprinsippet. Dette system innebærer at inntekt eller formue som en annen stat enn bostedsstaten etter skatteavtalen kan skattlegge, skal unntas fra beskatning i bostedsstaten. Det kan dog bestemmes at det ved skatteberegningen av den gjenværende inntekt eller formue skal anvendes den samme skattesats som om vedkommende inntekt eller formue ikke hadde vært unntatt, jfr. punkt 2. Dette såkalte progresjonsforbehold anvendes for tiden ikke av Norge.

Unntak fra fordelingssystemet gjelder imidlertid når en person bosatt i en kontraherende stat må betale kildeskatt i den annen kontraherende stat av dividender, jfr. artikkel 8. I dette tilfelle anvendes godskrivelsessystemet. Bostedsstaten skal her innrømme fradrag i vedkommende persons inntektsskatt med et beløp som tilsvare den skatt som er betalt på samme inntekt i kildestatens, jfr. punkt 3.

Artiklene 20–23 inneholder enkelte særlige bestemmelser om *ikke-diskriminering* (artikkel 20), om skattlegging av *medlemmer av diplomatiske og konsulære delegasjoner*, (artikkel 21), om *utveksling av opplysninger* (artikkel 22), og om fremgangsmåten ved inngåelse av *gjensidige avtaler* (artikkel 23). Artiklene bygger i det vesentlige på OECD-mønsteret.

Artiklene 24 og 25 inneholder sluttbestemmelsene (ikrafttredelse og opphør). Etter artikkel 24 punkt 1 skal overenskomsten ratifiseres. Overenskomsten vil tre i kraft på den første dag i den tredje måned som følger etter den måneden da ratifikasjonsdokumentene blir utvekslet. Overenskomsten vil ha virkning for de skatter som blir utskrevet i de kalenderår som følger etter det år da ratifikasjonsdokumentene ble utvekslet. Det følger av artikkel 25 at overenskomsten først kan sies opp tre år etter datoen for ikrafttredelsen.

Finans- og tolldepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt utkast til proposisjon til Stortinget om samtykke til ratifikasjon av en overenskomst mellom Kongeriket Norge og Folkerepublikken Bulgaria til unngåelse av dobbeltbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og formue.

Vi OLAV, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Stortinget blir innbudt til å fatte vedtak om samtykke til at Norge ratifiserer en overenskomst mellom Kongeriket Norge og Folkerepublikken Bulgaria til unngåelse av dobbeltbeskatning med hensyn til skatter av inntekt og formue, undertegnet i Sofia den 1. mars 1988.

Tilråding fra Finans- og tolldepartementet ligger ved i avtrykk.
